

Besenyő Ágnes

A tájékoztatás szabályai, elemei, feladatai, struktúrája

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

A médiaszerkesztőségekben újságírói tevékenység ellátása

A követelménymodul száma: 1555-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SZT-025-50

A TÁJÉKOZTATÁS SZABÁLYAI, ELEMEI, FELADATAI, STRUKTÚRÁJA

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A Japán Légitársaság 123-as Boeing típusú járata, fedélzetén 524 fővel augusztus 12-én 6 óra 12 perckor szállt fel a Tokio–Haneda repülőtérrel. Úti célja Oszaka volt. 12 perccel később 7300 méter magasságban, 550 kilométernél a legénység szokatlan vibrációt érzékelt, majd erős zajt hallott. A nyomástartó fal levált és magával sodorta a navigációs hidraulikát. A legénység elvesztette uralmát a gép fölött, amely óránként 200 km-es sebességre lassult, majd függőlegesen zuhanni kezdett. Nekiütődött az Otusaka hegy gerincének, aztán az erdős hegyoldalba vágódott 45 perccel a felszállás után. A mentőcsapatok napnyugtakor indultak útnak, közvetlenül a baleset után, de csak reggelre tudták megközelíteni a helyszínt, ahol összesen 4 túlélőt találtak. Hírszerkesztőnk közvetlenül a hírügynökség jelzése után vezető hírként hozza az eseményt.

1. ábra.

Milyen feltétellel hozhatja nyilvánosságra a hírszerkesztő a légi katasztrófa sérültjeinek, túlélőinek és áldozatainak névsorát?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

AZ ÚJSÁGÍRÁS MEGÍTÉLÉSE NAPJAINKBAN

A modern média jellemzői

A francia felvilágosodás óta a demokrácia alapkérdése, ki vagy mi képes megakadályozni a korlátlan hatalom kiteljesedését, létezik-e garancia az önkényuralom kizárására. Montesquieu dolgozta ki a hatalommegosztás, a hatalmi ágak (törvényhozói-, bírói-, végrehajtói- hatalom) elválasztásának elméletét, amelynek legfontosabb tétele a kölcsönös függőség, ellenőrzés, valamint ellensúly és fék beépítése a kormányzati mechanizmusba. Korunkban az ellensúly és a fék a média, amely képes eljátszani az ellenőr szerepét is.

A törvényhozás, amikor **jogszabályokat alkot, magatartási normákat állapít meg**, mindenki számára kinyilvánítja, mit tegyen, mit tűrjön el. A média a legtermészetesebb módon befolyásolja magatartásunkat, döntéseinket. A média dönt helyettünk abban, melyik mosóport vegyük le az üzlet polcáról, vagy szavazatunkkal kit emeljük a legmagasabb közjogi méltóságra, biztosítja az értékmintát.

A bírói hatalom dolga, hogy megvizsgálja, vajon az egyes ember vagy intézmény **megfelel-e a jogszabályban leírtaknak**, megvan a képessége, hogy a "nem jogkövető" magatartást szankcionálja, pénzbüntetéssel, vagy akár börtönnel. A média hasonló módon jár el, amikor eljuttatja a bírói hatalmat, túlterjeszkedik a jogszabályokon és olyan morális következményeket állít a társadalom elé, amit a bíróság nem tenne meg, azaz jogon túli eszközöket is használ.

A harmadik hatalmi ág, a **végrehajtó hatalom** egyrészt **kikényszeríti a polgártól a jogszabályban foglalt szabályok betartását**, másrészt **szervezi a társadalom életét**, működteti az iskolákat, szedi az ebadót, gondoskodik a közrendről. A média a nyilvánosság erejével képes társadalmi konfliktusokat megoldani, például a taxisblokád alatt a társadalom és a végrehajtó hatalom között egyetlen közvetítő a média maradt.

A demokráciához hozzátartozik, hogy a **sajtó**, mint **negyedik hatalmi ág** ellenőrzi és bírálja a három hagyományosat, ezt a fajta bíráló funkcióját akkor gyakorolhatja, ha ezt egy szabad országban teszi, mert a kritikájának nincs elnyomó szerepe. A tömegtájékoztatás csak **véleményalkotással** befolyásolhatja egy ország politikai életét (azaz nem politizálhat, csak véleményével segíti a polgárokat saját állásfoglalásuk kialakításában). A hagyományos hatalmi ágak nem ellenőrizhetik, bírálhatják a médiát, hanem csak önmagán keresztül. A hatalommal vissza is lehet élni. Van-e annál félelmetesebb kérdés, mint az újságíróé: "Feleljen egyértelműen, igen vagy nem!" A válaszon mennyi minden múlhat.

Közjogi értelemben a média semmiképpen sem önálló hatalmi ág, hiszen nem rendelkezik sem jogi felhatalmazással, sem kényszerítő apparátussal, sem szankcionálási lehetőséggel. Hatalmi jellege abban áll, hogy befolyásolni képes magatartásunkat, és rendelkezik azzal a képességgel, hogy morális és etikai nyomást gyakorolva képes felemelni vagy sárba taposni egyes személyeket ugyanúgy, mint intézményeket, sőt eszmerendszereket is.

Ezen túlmenően fontos feladata, hogy ellenőrzi a három klasszikus hatalmi ágot, mert mind a három önállóan tevékenykedik, de a modern média átvállalja a hatalmi szerepeket a Montesquieu által kimondott elvek alapján.

Az Amerikai Műsorszórók Országos Szövetségének kódexe szerint:

"Hisszük, hogy hozzáállásunk a művészethez, a tudományhoz, a neveléshez, a kereskedelemhez, a köz jólétéhez magában rejt a lehetőséget, hogy befolyásolja társadalmunk egészének a közjó terén elért eredményeit."

2. ábra.

Az újságírás jogi és társadalmi háttere

A Magyar Alkotmány szűkszavúan szól a nyilvánosságról, a tájékoztatásról és az információgazdálkodásról. Az alapvető alkotmányos jogok a következők:

- az állampolgári szabadságjogok
- a szociális, kulturális jogok
- az állam tevékenységében való részvétel joga
- az állampolgárok egyenjogúsága

Az alapvető szabadságjogok az egyesülési- és a gyülekezési jog, a lelkiismereti- és vallásszabadság törvényben garantált.

A Magyar Alkotmány 61.§-a deklarálja a szabad véleménynyilvánítás jogát:

61.§ (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.

(2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.

(3) A közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény, valamint a sajtószabadságról szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(4) A közszolgálati rádió, televízió és hírügynökség felügyeletéről, valamint vezetőinek kinevezéséről, továbbá a kereskedelmi rádió és televízió engedélyezéséről, illetve a tájékoztatási monopóliumok megakadályozásáról szóló törvény elfogadásához, a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

A II. világháború utáni első jogszabály, a többször módosított **1986. évi magyar sajtótörvény határozza meg az információs szabadság fogalmát:**

"Tv. 2. §. (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét, hazáját, a világot érintő kérdésekben. A sajtó feladata – a hírközlés más eszközeivel összhangban – a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás.

(2) A sajtó nyújtson hiteles képet a Magyar Köztársaság politikai, gazdasági, tudományos és kulturális életéről, a nemzeti élet eseményeiről, más országok és népek életéről, így különösen a béke és biztonság megóvása, valamint a társadalmi haladás érdekében kifejtett erőfeszítésekről.

(3) A sajtó segítse elő a társadalmi jelenségek közötti összefüggések megértését és mozgósítson a társadalmi cselekvésre."

3. ábra.

A tájékoztatási alapelvek

A sajtó fő feladata a hiteles, pontos, gyors tájékoztatás. A hírközlés pontossága és pártatlansága a média társadalom tekintélyének alapja.

1. Hitelesség

Valósághű és hiteles tájékoztatásra kell törekedni. A hír legyen közérthető, tömör, pontos és félreérthetetlen. A lehető legtöbb oldalról kell megvilágítani a problémát, és az ellentétes állításokat a hírműsoroknak az események időbeli fejlődésének megfelelően kell idézniük és bemutatniuk. A hírtől el kell választani a kommentárt, a kommentárral szemben előnyt élvez a független szakértői vélemény a hírszerkesztés során. A vélemény nem része a hírnek, amennyiben mégis az, manipulációról van szó. A hír kizárólag adatokat, tényeket tartalmazhat, a vélemény még akkor is, ha mentes a befolyásolási szándéktól, csak híren kívül kaphat helyet. A megszólalókat nevesíteni kell, közölni kell a nyilatkozó politikai hovatartozását, de a közlés előítélet nélküli.

2. Pártatlanság

Elsősorban a politikai pártoktól való függetlenséget jelenti. A médiának a nemzet egészét kell szolgálnia. Ez azt jelenti, hogy be kell mutatni a vélemények sokrétűségét, és meg kell felelni a hallgatók igényeinek, illetve fel kell kelteni ezeket az igényeket. Nyilvánosságot kell biztosítani minden jelentős társadalmi tevékenységnek és irányzatnak. A hírek megfogalmazása nem sértheti a polgárok meggyőződését, ezért kerülni kell a minősítő jelzőket. A hírekben szereplő személyek faji, nemzeti, vallási hovatartozására utalni csak kivételes esetben lehet, amikor ez a tájékozódás kikerülhetetlen eleme.

A híradásokban tilos előnyt biztosítani bármelyik politikai pártnak, szervezetnek. Egy-egy ügyben minden érintett személynek és intézménynek meg kell adni a lehetőséget véleménye kifejtésére. A hír szorítkozzon a tényekre és tartalmazza a lehetséges háttérinformációkat, de tilos a megfellebbezhetetlen, más nézetet figyelmen kívül hagyó állásfoglalás.

4. ábra.

Ésszerű határokon belül és hasonló feltételek mellett minden, egy adott ügyben érintett személynek, szervezetnek, nézetnek vagy érdeknek meg kell jelennie a hírműsorban. Amennyiben a műsor terjedelme lehetővé teszi, valamint a téma fontossága és időszerűsége megköveteli, minden érintett felet egy időben, egy műsorban kell szerepeltetni. Független szakértők mellett szükséges, hogy valamely párt vagy eszmerendszer iránt elkötelezett személyiségek is szót kapjanak a hírműsorokban. Politikai elkötelezettségüket jelezni, hogy segítsük a közönséget a politikai jelenségek és árnyalatok megértésében. Kerülni kell az értékítéletet, például jobboldali, szélsőséges, mérsékelt stb. ilyen jelzők használata csak akkor megengedett, ha az, akire vonatkozik, önmaga is nyíltan, a nyilvánosság előtt annak vallja magát.

3. Tárgyilagosság

Valamennyi elérhető, megbízható információs forrást igénybe kell venni. A hírműsorok csak tényszerűen megalapozott, konkrét adatokat tartalmazhatnak. Csak kipróbált, megbízható hírügynökségek esetében engedhető el a forrás megjelölése. Az a tárgyilagos hír, tudósítás, amelyből nem derül ki, hogy az újságírónak mi a személyes véleménye a szóban forgó ügyről. Az újságíró nem keltheti azt a benyomást, hogy már eleve értékítélete van a szóban forgó témáról. El kell kerülni, hogy az újságírót azonosítani lehessen a meghatározott állásponttal. A hír- és tájékoztató műsorok sem nyíltan, sem burkoltan nem tartalmazhatnak személyes véleményt.

A sajtószabadság korlátai

A sajtószabadság azonban egyetlen államban sem tartozik a korlátozhatatlan alapjogok közé. Olyan, az alkotmányban biztosított alapjog, amelynek lényeges tartalmát törvény nem korlátozhatja, megállapíthatja azonban, hogy milyen keretek között gyakorolható. Többek között:

1. Nem valósíthat meg bűncselekményt vagy arra való felhívást
2. Nem sértheti a közérkölcset
3. Nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével
4. Nem szolgálhat reklámként (azaz el kell különíteni a reklámot és a tájékoztatást)

A sajtószabadság korlátai közül a két legfontosabb terület az államtitoksértés, valamint a személyek polgári jogi és büntető jogi védelme.

Államtitok

A sajtószabadság lényegi elemét és megvalósulásának feltételét jelentő, a közérdekű adatokhoz való hozzáférést biztosító jog érvényesülésének egyik, nemzetközi egyezmények által elfogadott korlátja a honvédelem- és a nemzetbiztonság. Az állam ezen a területen többnyire törvény által korlátozza az információhoz való szabad hozzáférést, ha minden kétséget kizáróan bizonyítja, hogy az honvédelmi vagy nemzetgazdasági érdeket sértene, illetve veszélyeztetne.

A Btk. 1978/IV. tv. III. cím: Az államtitok és szolgálati titok megsértése

221.§. (1) Aki

a) az államtitkot jogosulatlanul megszerzi,

b) a tudomására, illetve birtokába jutott államtitkot jogosulatlanul felhasználja, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, vagy illetékes személy részére hozzáférhetetlenné teszi, büntetést követ el és egytől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Léteznek olyan információk, amelyek a hír minden kritériumának megfelelnek, de az állam nem engedélyezi a megjelenését. Így államtitoknak nevezzük azt, amit a titokgazda annak nyilvánít.

Személyhez fűződő jogok

Különösen védendő érték mások jó hírnevének és jogainak tiszteletben tartása, amelynek érdekében törvényben korlátozható a véleménynyilvánítás szabadsága.

A Ptk. 1959. évi többször módosított IV. tv. IV. cím: A személyek polgárjogi védelme

75. §. (1) A személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

76. §. A személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a magánszemélyek bármilyen hátrányos megkülönböztetése, nemük, fajuk, nemzetiségük, felekezetük szerint, továbbá a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

78. §. (1) a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is.

(2) A jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

79. §. (1) Ha valakiről napilap, folyóirat (időszaki lap), rádió, televízió vagy filmhíradó valótlan tényt közöl vagy híresztel, illetőleg való tényeket hamis színben tüntet fel – a törvényben biztosított egyéb igényeken kívül–, követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények (helyreigazítás).

(2) A helyreigazítást napilap esetében az erre irányuló igény kézhezvételét követő nyolc napon belül, folyóirat, illetőleg filmhíradó esetében legközelebbi számban azonos módon, rádió, illetve televízió esetében pedig – ugyancsak nyolc napon belül – a sérelmes közléssel azonos napszakban kell közölni.

Az újságírók jelentős része nincs tisztában azzal, hogy valóságos tények igazsághű közlése esetén is bűncselekményt követhet el. Általános a magánélet védelméhez való jog és a privát szféra védelme (rágalmazás, becsületsértés). A bírói gyakorlat szerint meg kell különböztetni egymástól a tényállítást és az értékítéletet. Az előzőnél helye van a valóság bizonyításának, az utóbbinál nem.

Részlet a Büntetőtörvénykönyvből:

Rágalmazás

179. §. (1) Aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a rágalmazást

a.) aljas indokból vagy célból,

b.) nagy nyilvánosság előtt,

c.) jelentős érdeksérelmet okozva

követik el.

Becsületsértés

180. §. (1) aki a **179. §.** Esetén kívül mással szemben

a.) a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatás teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben,

b.) nagy nyilvánosság előtt, a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a becsületsértést tettelesen követi el.

A valóság bizonyítása

"**182. §. (1)** A **179–180. §a**-ban meghatározott bűncselekmények miatt nem büntethető az elkövető, ha a becsület csorbítására alkalmas tény valónak bizonyul.

(2) A valóság bizonyításának akkor van helye, ha a tény állítását, híresztelését, illetve az arra közvetlenül utaló kifejezés használatát a közérdek vagy bárkinek a jogos érdeke indokolta."

Például: tegyük fel, hogy két nyugdíjas lakatos egy zöldvendéglőben kártyázik és a vita hevében egyikük téglának nevezi a másikat. Egyszerű hétköznapi nyugdíjasokról van szó, soha semmilyen tisztséget nem láttak el. Ebben az esetben, vagyis a társadalmi tisztséget nem ellátó lakatosok vitájában életszerű körülmények között nincs szó közérdekről. Következtetésképpen, ha a megvádolt lakatos bíróság elé viszi az ügyet, akkor a bíró a következő kérdést teszi fel: közérdek vagy jogos magánérdek indokolta-e ennek a kifejezésnek a használatát? Ha nemleges a válasz, a valóság bizonyítására nem kerül sor. Abban az esetben viszont, ha egy bajtársi szövetség valamely tisztségviselőjével kapcsolatban hangzik el a vád, akkor a közélet tisztasága, a tisztséghez fűződő makulátlan előélet iránti igény megköveteli, hogy a valóság bizonyítva legyen.

A társadalom védelme

A Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya: "A véleménynyilvánításhoz való alapvető emberi jog korlátozható, amennyiben a közrend, a közegészségügy vagy a közérdekek védelme indokolja."

A közösségek, csoportok védelme

A Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya: "Törvényben kell megtiltani a nemzeti, faji vagy vallási gyűlölet bármilyen hirdetését, amely megkülönböztetésre, ellenségeskedésre vagy erőszakra izgat."

A személyes adatok védelme

1992. évi LXIII. Törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról

1.§. (1) E törvény célja annak bizonyítása, hogy – ha e törvényben meghatározott jogszabály kivételt nem tesz – személyes adatával mindenki maga rendelkezzen, és a közérdekű adatokat mindenki megismerhesse.

2.§. E törvény alkalmazása során

1. személyes adat: a meghatározott természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatokból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható;

2. különleges adat:

A) a faji eredetre, a nemzeti, nemzeti és etnikai hovatartozásra, a politikai véleményre és pártállásra, a vallásos vagy más meggyőződésre,

b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre, a szexuális életre, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adatok;

3. közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, a személyes adat fogalma alá nem eső adat.

MÉDIA ÉS ETIKA

Médiaetikai szabályok a sajtótörténetben

A sajtó elemei már az ókorban is léteztek, ám bár csak időszakosan és nem mondhattak magukénak kellő publicitást. Ismerték a röplapokat, ezek azonban nem voltak rendszeres kiadványok, a rómaiak Caesar parancsára úgynevezett **Acta Diurnákat** (szenátusi határozat) függesztettek ki, de mivel kevesen tudtak olvasni, tömeges igény nem alakult ki rá. Kínában az udvari hivatalnokok tájékoztatására a **Pao**-k jelentek meg 1300 éven át, egészen 1911-ig. A középkorban **újságleveleket** állítottak elő a postamesterek az arisztokrácia megrendelésére. Velencében zárt helyen tartottak felolvasásokat, amit egy **gazetta** (pénzegység) lefizetése fejében bárki meghallgathatott, akárcsak egy "korabeli híradót". A postamesterek még "amatőr szerkesztők" voltak, kizárólag a megrendelő igényeinek akartak megfelelni, a híreket a földrajzi területek szerint gyűjtötték össze és válogatták. A postamesterek és a megrendelő arisztokrácia közötti társadalmi különbségek miatt nem mertek "szabadabb kézzel" írni. A megrendelő pontosságot, tömörséget és érthetőséget várt el. Az **első újságíró irodák** Németországban alakultak ki, itt már másolókat is alkalmaztak. Ekkor született meg a **hivatásos újságíró**, aki az információ gyűjtéséből élt és lejegyzéséből tartotta fenn magát, nem mellékfoglalkozásként űzte e tevékenységet. Alighogy megszületett az újság őse, megszületett a hatalom igénye is annak szabályozására. Max Weber szerint: "az első politikai üzem az újságírás" és azt, aki rosszat írt az egyházzal a legsúlyosabb büntetéssel, pápai átokkal sújtották. Franciaországban 1534-ben rövid időre betiltottak egy nyomtatott újságlevelet, pedig ebben az időben az újságlevelek még nem tartalmaztak élcélődést vagy kommentárt, csak az események közlésére vállalkoztak.

5. ábra.

A korai sajtó jellemzői:

1. Periodicitás
2. Publicitás
3. Aktualitás

A sajtó történetében az első nagy lépés 1450-ben a könyvnyomtatás megjelenésével következett be, de a kéziratos levelek, újságlevelek még sokáig fennmaradtak, ugyanis személyre szabott információt nyújtottak. 1620-ban Angliában jelent meg az első lap, majd 1702-ben **az első napilap**. A nyomtatott sajtót referáló stílusban írták, az újságok témái a furcsaságok, a gazdasági hírek és a földrajzi felfedezések voltak leginkább. 1695-ben eltörölték a cenzúrát, ám a következő ugrás mégis akkorra tehető, amikor a rotációs gépek segítségével a napilapok egyre nagyobb példányszámban lettek kinyomtathatóak. A XIX. században megjelentek a tömeglapok, már sok helyen uralkodott **sajtószabadság**, amelynek alapvető értékei a függetlenség, a szavahihetőség és a pártatlanság lettek.

6. ábra.

A számítógépes szövegszerkesztés elterjedésével a társadalmi igények kerültek előtérbe ebben a dinamikus folyamatban, ehhez a technikán kívül a reklámozók pénzének megszerzésére is szükség volt, azaz egy sajátos szimbiózis alakult ki, amely először a nyugati civilizáció sajátja volt, majd globális méretűvé vált. A sajtó körül számos intézmény és érdek szerveződött. A legfontosabbak ezek közül maguk az újságírók, a szerkesztőségek, a lapkiadók, a nyomdaipar, a papíripar, a hírügynökségek, a terjesztők, újságárusok és hirdetési irodák. Az első, főként gazdasági információkat gyűjtő és továbbító **hírügynökségek** csak a XIX. század közepén jöttek létre. Volney Palmer 1834-ben Philadelphiában alapította meg hirdetésszervező irodáját, a magyar származású Charles Havas ügynöksége 1932-ben alakult meg.

Az újságírói etika

Sajtótípus	Feladat	Etika
Referáló első szakasza	A megrendelő igényének kielégítése	Pontos, tömör, érthető (inkább csak normák)

A TÁJÉKOZTATÁS SZABÁLYAI, ELEMEI, FELADATAI, STRUKTÚRÁJA

Abszolutista kor – referáló második szakasza	Az államrend védelme, az uralkodó szolgálata	A statusquo, a nyugalom, az egyensúly fenntartása
Morális sajtó	A hit terjesztése	A felvilágosodott, illetve a hit által megváltozott értékek
Párt sajtó	A párt hatalomra juttatása	Szolidaritás
Nagypolgári sajtó	A polgári értékek védelme	Mértékletesség, bölcsesség, kritikusság, statusquo fenntartása
Bulvárlapok	A tömegek szórakoztatása, az elit utánzása, leleplezése	Az igazság kiderítése, a tévedés joga, az információ a közösségé
Modern presztízsű tömeglapok	Tájékoztatás, események háttérének megvilágítása	Politikai, gazdasági hatalom kontrollja, fennmaradt követésre érdemes értékek

Az újságírói etika sokáig csupán az elveket strukturálta és nem alakította ki a professzionális újságírás viselkedési normáit. Az etika külső kontrollját a médián belüli belső kontroll váltja fel, azzal együtt természetesen, hogy az új, külső, általános társadalmi értékek is belekerültek az etikai kódexbe. Kialakultak azok az alapok, amelyekből a sajtóélet képviselői meghatározták saját identitásukat. Erre azért volt szükség, hogy a társadalom más szféráitól meg lehessen különböztetni és többé ne ütközzenek más szférák a társadalom elvárásaival. Fontos, hogy megfeleljen a közösség elvárásainak, és hogy a politikusok méltó partnernek tekintsék, mégis néha akkor viselkedik a legetikusabban, amikor egyszerre ütközik a politikusokkal, a közvéleménnyel és a közvéleményen keresztül a szponzorokkal.

7. ábra.

1. Újságírói és művészi etika

A két világkép eltérése miatt a professzionális újságíró képtelen arra, hogy művész legyen.

2. Újságírói és jogászi etika

A jog igyekszik mindenkit egyenlően megítélni, de ez ellenkezik azzal, hogy az újságíró, mint a nyilvánosság védelmezője, külön jogosítványokat igényel magának.

3. Az újságíró és a politikusi etika

A politikusnak a felelősség etika a kívánatos, tehát a várható eredményt kell szem előtt tartania és nem az elveit. Hidegfejű, jó értelemben vett számító. Míg az újságírónak szívvel kell rendelkeznie, hogy a gondolatokat átérezve médium lehessen a politika és a nyilvánosság között.

ÉRTÉKEK A MODERN MÉDIAETIKÁBAN

1. Az információhoz való hozzájutás

Az információhoz való hozzájutás joga némileg kiterjesztette a nyomozás lehetőségét, de továbbra is megmaradtak a határok mind a magánélet, mind a kormány- és államérdek felé. Az újságírók továbbra sem nyúlhatnak a jog által tiltott eszközökhöz, de ha más nyúl ezekhez és a dokumentumokat átadja a szerkesztőnek, akkor leközölhető az információ. Az információhoz való hozzájutás etikai túrését végső soron az határozza meg, hogy egy társadalom eldöntse, milyen információk, kire tartoznak, és hol vannak a magánélet határai. A média belső logikájánál fogva mindig a nyilvánosság elsődlegességét hirdeti, a politikával és a magánérdekekkel szemben egyaránt.

8. ábra.

2. A forrás megnevezése

Az újságíró számára a forrás fontosabb lehet, mint a saját szabadsága. A forrástól ugyanakkor kellő távolságot is kell tartania az újságírónak. A hírérték növelése érdekében a forrást hol védeni kell, hol megnevezni, hol meg sem kell kérdezni.

3. A közlés következményei

(az események felnagyítása, magánérdek és csoportérdek sérelme, a tévedés joga): A sajtó egyik komoly torzítása, hogy bizonyos általa felkapott témák jelentőségét aránytalanul felnagyítja, az elejtett témákat beszűkíti. Mindezen tévedések a hírértéket nem csorbítják, így az olvasói igény és a piac nem torolja meg.

Etikai kódexek

A médiából származó sérelmek kiküszöbölésére történhetnek kísérletek oly módon, hogy etikai kódexekben a sajtó előre óvja ezektől a hibáktól munkatársait. Ombudsmanokat nevezhetnek ki, ezzel intézményesítik a közönség védelmét (bár az ombudsmanoknak csak véleményformálási lehetősége van). Az etikai kódexek egyaránt tartalmaznak erőszak ellenességet, szexuális korlátozásokat, valamint olyan kötelezettséget, hogy a bűnözést és a kábítószer fogyasztást a média nem mutathatja vonzónak. Ezekbe a kódexekbe a médián kívüli szempontok is kerülhetnek. A gyakorlat főként ezeket a külső szempontokat hágja át. Külső korlátnak tekintjük az emberi méltóság védelmét is.

A belülről származó normáknál a média nem keresi az áthágási lehetőségeket, sőt önmagát ellenőrzi, kellemetlen esetekben a mundér becsületét védi. A nagy elismertség lapoknál már az is önérdek, ami az alacsonyabbaknál nem. A magas presztízsű lapoknál, ami a többieknek csak külső kényszer, az náluk belső is. A sajtóperek mindig presztízscsökkentők, akkor is, ha az újság nyeri a pert. A moralitásnak az egyik legnyilvánvalóbb formája, ha önérdeünk ellen cselekszünk. A késleltetett előny (például becsületesség) is felfogható önérdekkel szembeni önkorlátozásnak.

AZ ÚJSÁGÍRÓI FÜGGETLENSÉG SAJTÓETIKÁJA

A média tárgytól való függetlensége még magánál az információnál is fontosabb. Az objektivitásra való törekvés oka a hírérték. Ha az újságíró maga is érdekelt bizonyos ügyben és erről tájékoztat, akkor megszűnik hiteles lenni, az információnak megszűnik a hírértéke és rontja a lap későbbi számainak hitelét is.

Politikusoktól való távolmaradás, a reklámtól való függetlenség is fontos. A másik médiától is függetlennek kell lennie.

A függetlenség, az elfogulatlanság, a pártatlanság értékét a modern újságíró magáénak vallja, és nem csak egyetért vele, de saját személyiségét is igyekszik fejleszteni, hogy minél inkább méltó legyen hivatásához.

Külső érték	Belső érték	
	-igazság kiderítése -információhoz való jog	A hírértéket mindig növelő

	-forrás megjelölése -érdektelenség, függetlenség -az információ tulajdonosa a nép	
-államrend védelme -uralkodó szolgálata -a hit normáinak hangoztatása -a párt hatalomra juttatása -áldozat védelme		A hírtéket inkább csökkentő

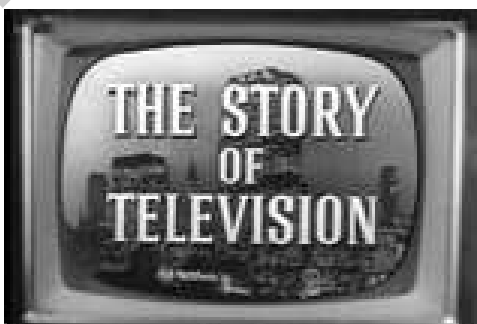
A médiában nem létezik olyan külső érték, amely a hírtéket növelné, mert ha növeli azonnal belső értéké válik.

A média és a hírték viszonya

A hír: az olyan objektivitás látszatával rendelkező aktuális, újdonságot tartalmazó információ, ami sokakat érdekelhet és/vagy sokat életében változást okozhat.

Az objektivitásra törekvő média az alábbi munkafeladatokat termeli ki maga számára:

- az objektivitás érdekében ellenőrizni kell a szerzett adatok hitelességét (például más forrásból is)
- az objektivitás érdekében további információkkal kell alátámasztani a hírt
- az objektivitás érdekében eltérő értelmezéseket kell ismertetni a hírről
- az idézőjelet megfelelően kell alkalmazni, hogy világos legyen, ki mit mond, és mi a szerkesztőség, illetve a források álláspontja
- a begyűjtött adatokat fontossági sorrendbe kell rakni és világosan csoportosítani

9. ábra.

Az információkezelés szabályai

Az újságíró és a forrás kapcsolata: **a forrás az a személy, amelytől, illetve akitől az információ származik.** Alapszabály, hogy a kapcsolatot, illetve együttműködést befolyásoló szabályokat a forrással ismertessük. A **bizalmas forráskezelés** és az **anonimitás** nincs törvényekben szabályozva, de ezen a területen is kialakult a szakmai közmegegyezés.

Hírforrások

1. Primer (vagy autentikus) hírforrás: az a személy, aki látta, hallotta, tapasztalta, saját élményeit adja át. Leggyakoribb a saját tudósító, a szerkesztőség munkatársa, aki ugyancsak résztvevője, tanúja az eseménynek. Primer hírforrások még az adatszolgáltatásra szakosodott intézmények (pl. Statisztikai Hivatal, Meteorológiai Szolgálat), sajtóirodák, szóvivők, illetve az általuk kibocsátott kommunikék, nyilatkozatok, egyéb írásos anyagok. Hivatalos kiadványok, évkönyvek, grafikonok stb.

2. Másodlagos hírforrások: azok, amelyek nem információt, hanem hírt adnak át. Leggyakrabban hírügynökségek, újságok, folyóiratok, sajtóirodák, szabadúszó újságírók stb.

Alapszabály, hogy **a forrást általában jelöljük**, kivéve a saját információt, vagy amely munkatársunktól származik, illetve bevett és kipróbált hírügynökségtől, médiumtól.

Az ellentmondásos híreket együtt kell közölni a forrás megjelölésével. Gyakran előfordul, hogy ugyanarról az eseményről egymásnak ellentmondó tájékoztatást adnak ki az ellenérdekű felek. A boszniai polgárháború során például a NATO gépek lelövéséről számolt be a boszniai szerbek szóvivője, amíg a NATO főparancsnokság a gépek visszatéréséről adott hírt. **A helyes eljárás az, hogy a két hírt együtt, egy időben közöljük, a forrás megjelölésével, lehetőleg kommentár nélkül.**

Forráskezelés

Leközölhető: minden kijelentés közvetlenül idézhető, a forrás megjelölhető, megadva a nyilatkozó nevét és beosztását.

Csak az intézmény publikus: minden kijelentés közvetlenül idézhető, de név és beosztás nélkül. Például: kormányhoz közelálló körök szerint. **Ez a kiszivárogtatás tipikus esete.** A személy anonim marad, neve nem kiadható.

Forrás megjelölés nélkül közölhető: Minden használható abból, amit mondtak, de nem közvetlenül idézve és csak a forrás megjelölése nélkül. Az újságíró saját felelősségére használja fel az információt, elég kiszolgáltatott a helyzete. Ez a kiszivárogtatásnak az az esete, amikor állami szervezetek és pártok, mintegy tesztelik a közvéleményt, hiszen a kiszivárogtatott döntésről kedvezőtlen fogadtatás esetén következmények nélkül is lemondhatnak.

Nem közölhető: az információ semmilyen formában nem hozható nyilvánosságra. Ez a kiszivárogtatás legdurvább esete. Az újságírónak még arra sincs lehetősége, hogy más forrásra hivatkozva közölje az információt. Ez a megoldás alku eredménye, a legjobb visszautasítani. Az ilyen nem közölhető információt azért szokták a vezető újságírók tudomására hozni, hogy jobban megérthessék az események hátterét.

A kiszivárogtatás nélkül elképzelhetetlen az újságíró szakma. Az újságírónak pontosan tudnia kell, hogy milyen információhoz jutott és milyen megfontolások szerint kell dönteni. Ami állami és szolgálati titkokat illeti, ezekben az esetekben a törvény betűje és szelleme szerint kell eljárni, sőt adott esetben az újságírónak feljelentési kötelezettsége is van. Ez azért fontos, mert adott esetben a feljelentés elmaradása jogkövetkezményeket von maga után. Gyakoribb eset, hogy bizalmas, belső információkat szolgáltatnak ki a pártok, vagy állami intézmények munkatársai. Lényegében üzletről van szó. A kiszivárogtató tudja, hogy az információ a sajtó számára áru. Áru, ami pénzt jelent. Presztízst, illetve magasabb példányszámot. Az információért gyakran ellenszolgáltatásokat várnak el. Az alkut ez teszi bonyolulttá. Amikor döntünk arról, hogy egy ilyen üzletbe belemegyünk, abból induljunk ki, hogy jó ügyet szolgálunk-e vele vagy nem.

Hírzárlat

A hírzárlatot illetékes szervek (államigazgatás, rendőrség, ügyészség, bíróság) **rendelhetik el.** Diktatúrában mindenkire nézve kötelező volt, jogi háttér nélkül, aki nem tartotta be, az egzisztenciáját kockáztatta. Demokratikus sajtóviszonyok között társadalmi értékre hivatkozva kérhetik, hogy bizonyos híreket tartsanak vissza, ezt mérlegelni kell. A hírzárlat csak a vonatkozó intézmény dolgozóira vonatkozik demokráciában, csak illetékes szervezetek kezdeményezhetik. Az újságíró nem akadályozhatja a hatóságok munkáját. A sértettek személyiségi jogait és a gyanúsított jogait tiszteletben kell tartani. Csak saját szervezetre kötelezhető hírzárlat.

Embargó

Embargó esetén az információt átadják a sajtó munkatársainak, de a nyilvánosságra hozatal feltételhez kötik (például protokollesemények). Feltétele lehet **az időponthoz** (például újévi beszéd) és **az esemény bekövetkeztéhez** (például a program kiadása) kötött. Az embargózott információkat a nyilvánosságra hozatal előtt ellenőrizni kell.

Újságírói magatartás erőszakos cselekedetek esetén (sztrájk, demonstráció, polgári engedetlenség, balesetek, természeti katasztrófák): tényszerű beszámolókra van szükség, kerülni kell a spekulációt. A legnagyobb hiba a rémhírterjesztés. A sajtó nem szíthatja a feszültséget, az ellenségeskedést. Minden forrást igénybe kell venni, nem csak a hivatásosokat, de a forrást meg kell jelölni. Érzékeltetni kell a konfliktus valódi méretét, például a sérültek számának megjelölésével. Mindenkor érzékeltetni kell, hogy a sajtó nem áll egyik oldalon sem. A tömegdemonstráció helyszínén érzékelhető módon el kell különülni, el kell távozni a feszültségszítástól. Nagy konfliktus esetén a helyzet megoldására hivatott nyomozók igyekeznek elhallgatni az információkat, nekünk pedig tájékoztatni kell.

10. ábra.

Minősített esetek a terrorcselekmények: tilos veszélyeztetni a túsok életét, akadályoztatni a hatóságok munkáját. Függetlenségre kell törekedni.

Balesetek, katasztrófák: az áldozatok neve nem hozható nyilvánosságra, amíg a hozzátartozókat nem értesítették, kivéve, ha híres emberek vagy közéleti személyiségek.

Szexuális bűncselekmények áldozatai: nem kerülhet nyilvánosságra az áldozat neve, lakcíme és az ügyben szereplő bármely személy közti kapcsolat és a támadás helyszíne közötti kapcsolat. Amikor a hatóság kéri, közre kell működni a támadó felkutatásában, bátorítani kell a szemtanúkat a jelentkezésre, fel kell hívni a veszélyre a figyelmet.

Anonimitás

Demokráciában a hírforrástól elvárható, hogy vállalja nyilatkozatát nevével, beosztásával, adott esetben politikai hovatartozásával. Névtelenséget kivételes esetben biztosítunk:

- A téma fontossága
- Nélkülözhetetlen-e a nyilatkozó személy (jártassága mérvadó)
- Ha a névtelenség megadása nélkül lehetetlen vagy nemkívánatos a közreműködés biztosítása. Ha a névtelen szereplés növeli az adás színvonalát, eltakarják, felismerhetetlenné tehetik.
- Kötelező az anonimitás:
  - Fiatalkorúaknál (korlátozottan cselekvőképesek)
  - Szexuális bűncselekmények áldozatánál
  - Politikai üldözött személyek esetében
  - Nagy összegű nyeresemények tulajdonosai
  - Speciális foglalkozást űző személyek (ügyvédek, kommandósok, hírszerzők)
  - Veszélyeztetett tanúk
  - Valakit retorzió fenyeget azért, mert él a sajtószabadság adta jogaival
  - Olyan adományozó esetében, aki névtelen kíván maradni
  - Szervátültetési donor esetében

11. ábra.

Megengedhető:

- Társadalmi jelentőségű ügy feldolgozásakor kellemetlenségekhez, zaklatáshoz vezetne, ha arccal, névvel mutatnánk be a nyilatkozó személyt
- Családi élet, válás, szökött gyerek kapcsán
- Káros szenvedély, egészségi állapot, szerencsejáték vonatkozásában
- Társadalmilag elítélendő magatartás esetében, amit a jog nem szankcionál
- Súlyos bűncselekményről szóló beszámoló, besúgó, rabok, volt rabok, nyilvánosságok áldozatai
- Nem biztosítható anonimitás azoknak, akik az igazságszolgáltatást akarják kijátszani

Bűnözők szerepeltetése hírműsorokban:

Általában kerülni kell. A mérlegelés szempontjai a következők:

- Tud-e valóban közérdekű információt nyújtani, közérdek-e az információ nyilvánosságra hozatala?
- A bűnöző nem kaphat esélyt arra, hogy tettével hengegjen és dicsőítse a bűnözést. A közönség nem kaphat útmutatást a bűncselekmény elkövetésének módjára, miként lehet a bűnüldözést kijátszani.
- Kerülni kell a rendőrség által keresett személyekkel való kapcsolattartást
- Ellenőrizni kell a róluk szóló információkat, közölni kell a feljelentési szándékot.

Általános alapelvek:

Az újságírónak arra kell törekednie, hogy semmiképpen se okozzon sérelmeket.

Tartózkodni kellene az igazságtalan, ellenséges, alaptalan hiedelmeket kifejező, sugalló kifejezések használatától.

Szükségtelenül, szakmailag megalapozatlanul az egyes embereket nem jelölhetjük etnikai származásuk, bőrszínük, nemük, életkoruk vagy korlátozott képességük alapján.

Kizárólag a hír megértéséhez szükséges kifejezés, jellemzés fogadható el.

Társadalmi érzékenység: a társadalom nem egységes, mégis minden polgárt egyformán ki kell szolgálni. A társadalom szerkezetével, csoportok jellegével és érzékenységével tisztában kell lennie az újságírónak. A kisebbségek gyakran vannak kitéve diszkriminációnak (Magyarországon nemzeti kisebbségek, romák, zsidók, mozgáskorlátozottak, idősek, nők, gyerekek).

Ne okozunk sérelmet

Ne örüljünk a negatív híreknek

Szükségtelenül senkinek sem jelölhetjük etnikai hovatartozását, nemét

Csak a hír megértéséhez szükséges jellemzés fogadható el

Etnikai hovatartozás szerepeltetése hírműsorokban: csak akkor lehet egy személy származásáról beszélni, ha önmaga is vállalja, és ha hírértéke van. Tilos bűncselekmény elkövetése kapcsán hangsúlyozni a származást, a többségi újságíró gyakoroljon toleranciát.

12. ábra.

Összefoglalás:

Az esetfelvetés kapcsán kiderült, hogy az embargóra vonatkozó szabályok alapján, balesetek katasztrófák bekövetkeztekor az áldozatok neve nem hozható nyilvánosságra, amíg a hozzátartozókat nem értesítették, kivéve, ha híres emberek vagy közéleti személyiségek.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Tanulmányozza a www.parlament.hu/irom39/00363/00363.pdf weboldalon a médiatörvény 2010. évi tervezett változatát!

2. feladat

Ön egy televíziós híradóműsor szerkesztője. Feladata, hogy a legfontosabb napi eseményekből egy ötperces hírblokkot állítson össze. Jelölje meg, mely témák, hírek szerepelnének a mai nap híradójában! Melyek a mai napvezető hírei a sajtóban?

3. feladat

Válasszon ki egy aktuális témát súlyos bűncselekmény elkövetése témakörben és készítsen prezentációt az információforrások használatához kapcsolódóan a meghatározott témához kötődően!

4. feladat

Készítsen írásos tervet (szinopszis, interjúterv, riportterv) egészséges életmód témakörben az RTL Klub számára!

5. feladat

Találjon ki és tervezzen meg egy két lapoldal terjedelmű rovatot kedvenc napilapjában az öregedő társadalom és a generációk közötti ellentétek témában, figyelembe véve a tanult formai és tartalmi kritériumokat!

6. feladat

Ön egy közszolgálati televíziós tájékoztató műsor szerkesztője. Feladata, hogy a rendszerváltás körülményeiről egy összefoglaló műsort készítsen. Ismertesse a magyarországi rendszerváltáshoz vezető okokat és az átmenet fontosabb eseményeit! Hasonlítsa össze Magyarország 1989 előtti és utáni politikai berendezkedését!

7. feladat

Ön egy magazin szerkesztője. Feladata, hogy a nemzetiségek és kisebbségek helyzetéről egy összefoglaló műsort készítsen. Milyen nemzetiségek, etnikai kisebbségek vannak hazánkban? Milyen problémákkal küszködnek a hazai kisebbségek?

8. feladat

Tanulmányozza az interneten a hazai kisebbségi média tevékenységét például a www.romaweb.hu és a www.romapage.hu weboldalon!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Ismertesse a tájékoztatási alapelveket az Alkotmány 61.§.a-a alapján!

---

2. feladat

Mi az elsődleges hírforrás?

---

3. feladat

Definiálja a rágalmazás fogalmát!

---

4. feladat

Mi az embargó?

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A sajtó fő feladata a hiteles, pontos, gyors tájékoztatás. A hírközlés pontossága és pártatlansága a média társadalom tekintélyének alapja.

- Hitelesség
- Pártatlanság
- Tárgyilagosság

2. feladat

Primer (vagy autentikus) hírforrás: az a személy, aki látta, hallotta, tapasztalta, saját élményeit adja át. Leggyakoribb a saját tudósító, a szerkesztőség munkatársa, aki ugyancsak résztvevője, tanúja az eseménynek. Primer hírforrások még az adatszolgáltatásra szakosodott intézmények (pl. Statisztikai Hivatal, Meteorológiai Szolgálat), sajtóirodák, szóvivők, illetve az általuk kibocsátott kommunikék, nyilatkozatok, egyéb írásos anyagok. Hivatalos kiadványok, évkönyvek, grafikonok stb.

3. feladat

Btk. 179. §. (1) Aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a rágalmozást

- a.) aljas indokból vagy célból,
- b.) nagy nyilvánosság előtt,
- c.) jelentős érdeksérelmet okozva

követik el.

4. feladat

Embargó esetén az információt átadják a sajtó munkatársainak, de a nyilvánosságra hozatalt feltételhez kötik (például protokollesemények). Feltétele lehet az időponthoz (például újévi beszéd) és az esemény bekövetkeztéhez (például a program kiadása) kötött.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Anthony Giddens: Szociológia, Osiris Kiadó, Budapest, 2008

Havas Henrik: A sajtóműfajok elmélete (egyetemi jegyzet), Budapest Média Intézet, 2002

Zsolt Péter: Médiaháromszög, EU-Synergon Kft., Vác, 2001

Zsolt Péter: Médiaetika, EU-Synergon Kft., Vác, 2003

AJÁNLOTT IRODALOM

Aronson, Elliot: A társas lény, Budapest 1992.

Austin, John, L.: Hogyan cselekedjünk szavakkal? Akadémiai Kiadó 1990.

Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei Bp. 1974.

Gerbner, Georg: Kommunikáció és társadalmi környezet In.: Kommunikáció I-II. Bp. 1978.

Gerbner, Georg: Kulturális mutatók In.: Kommunikáció I-II. Bp. 1978.

Newcomb, T. M.: A kommunikatív aktus In.: Kommunikáció I-II. Bp. 1978.

Róka Jolán: A vizuális manipuláció szerepe az imázsteremtésben In.: Jel-kép 1994/2.

Westley, B.H. – MacLeam, M. S. : A közvetlen emberi kommunikációtól a tömegkommunikációig In.: Kommunikáció I-II. Bp. 1978

A(z) 1555-06 modul 025-ös szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 321 01 0010 54 01	Rádióműsor-vezető, konferanszié
54 321 01 0010 54 02	Televízióműsor-vezető, konferanszié
54 321 01 0010 54 03	Újságíró I.
54 321 01 0100 52 01	Fotóriporter
54 321 01 0100 52 02	Lapkiadói újságíró-szerkesztő munkatársa
54 321 01 0100 52 03	Rádióműsor-szerkesztő munkatársa
54 321 01 0100 52 04	Televízióműsor-szerkesztő munkatársa
54 321 01 0100 52 05	Újságíró II.

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

23 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató